

EVROPSKÝ PARLAMENT

2004

2009

Výbor pro právní záležitosti

2006/2130(INI)

22. 11. 2006

STANOVISKO

Výboru pro právní záležitosti

pro Výbor pro kulturu a vzdělávání

k budoucnosti profesionálního fotbalu v Evropě
(2006/2130 (INI))

Navrhovatelka: Maria Berger

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pro právní záležitosti vyzývá Výbor pro kulturu a vzdělávání jako příslušný výbor, aby do svého návrhu usnesení začlenil tyto návrhy:

- A. primární právo na jedné straně neposkytuje Evropskému společenství žádné pravomoci ani v oblasti sportu obecně, ani konkrétně v oblasti profesionálního fotbalu, ale na druhou stranu není sport ani profesionální fotbal z působnosti primárního práva EU vyňat a mimo jiné precedenční právo Evropského soudního dvora (ESD) a rozhodnutí přijatá Evropskou komisí zřetelně objasňují, že zejména zákaz diskriminace stanovený v článku 2 Smlouvy o ES, princip volného pohybu pracovníků obsažený v článku 39 tamtéž, svoboda usazování a volný pohyb služeb stanovené v článcích 43 a 49 tamtéž a ustanovení o hospodářské soutěži zakotvená v článcích 81 až 87 tamtéž a ustanovení o zaměstnanosti a sociální politice mají dopad na sport a profesionální fotbal,
- prohlášení připojená k Amsterodamské smlouvě z roku 1997 a prohlášení vydané při zasedání Evropské rady v Nice v roce 2000 nemění a ani se nesnaží měnit tuto právní situaci,
- B. zatímco specifická sportu uznaná v Amsterodamské smlouvě, prohlášení z Nice a judikatuře ESD by se měla odrážet v rozhodnutích a právních předpisech na všech úrovních veřejné správy, mělo by být rovněž připomenuto, že uplatňování předpisů je kontrolováno a řízeno národními fotbalovými orgány, UEFA a FIFA, národními, evropskými a světovými řídicími orgány v oblasti profesionálního fotbalu,
- C. ani na úrovni sekundárního práva nejsou systematicky řešeny specifické potřeby profesionálního fotbalu; to se týká zejména právních úprav v souvislosti s uznáváním diplomů a registrací trenérů, hráčských agentů a hráčů ze třetích zemí; „Nezávislá zpráva o evropském sportu“ rovněž vyzývá evropské zákonodárné orgány, aby zakročily v následujících oblastech týkajících se profesionálního fotbalu: praní špinavých peněz, sázkové podvody, vykořisťování mladých hráčů a ilegální obchod s hráči, regulace sázkových her, pokud by mělo dojít ke zrušení vnitrostátních monopolů, opatření v boji proti rasismu a výtržnictví při fotbale a černý trh se vstupenkami,
- D. se zvýšenou profesionalizací a komercializací sportu obecně a fotbalu zvláště se zvětšily styčné plochy s právem EU, což se projevuje ve zvyšování počtu případů, kterými se zabývá ESD a Komise,
- výrazně se tím zhoršil problém právní nejistoty a odvětví, kterých se to týká, považují přístup založený výlučně na individuálním řešení případů stále více za nepřiměřený, což je stanovisko doložené také ve studii zadané několika ministerstvy sportu v členských státech EU nedávno vydané pod názvem Nezávislá zpráva o evropském sportu 2006,
- současná právní nejistota je problematická nejen z hlediska ekonomického, ale zejména pokud jde o naplňování společenského, kulturního a vzdělávacího poslání fotbalu; například není jasné, zda by předpis UEFA nařizující, že v týmech musí být určitý minimální počet domácích hráčů, tedy opatření, které je nesmírně důležité pro výchovu dorostu, obstál, pokud by Evropský soudní dvůr zkoumal jeho slučitelnost s článkem 12

Smlouvy o ES,

- E. konstatuje, že judikatura ESD rozlišuje mezi sportovními pravidly a hospodářskými předpisy řídicích orgánů profesionálního fotbalu; sportovní pravidla nespádají do působnosti Smlouvy, zatímco hospodářské předpisy mohou a nemusí spadat do působnosti Smlouvy a mohou být Smlouvou odůvodněna nebo zakázána,
- F. pravidla týkající se složení národních družstev¹ nebo pravidla týkající se způsobu, jakým sportovní federace určují mezi svými členy ty, kteří se mohou účastnit mezinárodních soutěží vysoké úrovně², představují pravidla čistě sportovní, a tudíž nespádají svou povahou do rozsahu působnosti článků 39 a 49 Smlouvy; součástí těchto pravidel jsou rovněž „pravidla hry“ v užším slova smyslu, jako například pravidla stanovující délku trvání zápasů nebo počet hráčů na hřišti, pořádání a průběh sportovních akcí a mistrovství, vzhledem k tomu, že sport může existovat a fungovat pouze v rámci určených pravidel; toto omezení rozsahu působnosti výše uvedených ustanovení Smlouvy nesmí přesto zacházet dále, než je jeho původní účel³; tytéž zásady platí, pokud jde o články 81 a 82 Smlouvy,
- G. ti, kterým jsou určena opatření a rozhodnutí sportovních tribunálů podléhají v první řadě vnitrostátním právním předpisům, které by měly zajišťovat jejich právní postavení; vzhledem k nadřazenosti státních soudů, které proto nepodléhají žádnému omezení svých ústavních výsad, není možné, aby byla autonomie sportovního práva vykládána tak, že by platilo výhradně pro právní ochranu;
- H. volba mezi veřejným a sportovním soudnictvím nesmí být předmětem předchozího ujednání s přenesením budoucích sporů výhradně na federální orgány a/nebo rozhodčí orgány, ale měla by být výsledkem svobodné volby stran po vzniku sporu,
- I. soudní působnost řádného soudu platí tehdy, pokud jsou spory týkající se disciplinárních postihů, které sportovní tribunály uvalily na společnosti přidružené ke sportovním svazům, a to i pokud se jedná o nedodržování čistě technických předpisů nebo sportovních pravidel, tak významné, že mohou vyústit v závažné nebo citelné pokárání nebo ztrátě náplně subjektivního statutu člena; nejenom opatření ke zrušení členství sportovního klubu ve federaci, ale také opatření k jeho vyloučení z určitého mistrovství jsou mimo konceptuální oblast a ontologickou a skutečnou působnost sportovní samosprávy, a to z jednoho prostého, ale rozhodujícího důvodu, že se totiž jedná o opatření spočívající v postihu, která tím, že odnímají pravomoci, a proto s ohledem na právní postavení sportovních klubů spadajících pod všeobecnou soudní oblast brání klubům v rozvíjení a dosahování společenského cíle daného v jejich stanovách, spadají nutně a nepopíratelně do působnosti vnitrostátních právních předpisů, a ne výlučně do působnosti vnitřních sportovních předpisů,
- J. v důsledku právní nejistoty je rovněž nejasné, kam až zasahuje autonomie samosprávných jednotek, např. UEFA, do jaké míry jsou tyto jednotky při výkonu své autonomie a při

¹ Viz případ 36/74, odst. 8, a případ 13/76, odst. 14.

² Viz spojené případy C-51/96 a C-191/97, Deliège [2000], ESD I-2549, odst. 64.

³ Viz případ 36/74, odst. 9; 13/76, odst. 15; C-415/93, odst. 76 a 127; C-51/96 a C-191/97, odst. 43; C-176/96, odst. 34.

plnění svých regulačních úkolů vázány určitými zásadami práva EU (nediskriminace, proporcionalita, demokratické a ústavní postupy, ochrana práv hráčů) a jakou volnost mají k výkonu svého „monopolu“ (problém domácích a cizích pravidel, opuštění ligy, právo ochranných známek), nebo zda nevede ke střetu zájmu či zneužívání dominantního postavení, pokud působí na též trhu současně jako regulační orgán a ekonomický subjekt,

- nadřazenost práva Společenství a přístup k řádnému soudnímu řízení členských států a Unie musí být zajištěny také v oblasti sportu,

K. evropský fotbal potřebuje v mezinárodních soutěžích rovné podmínky i z ekonomického a právního hlediska; rozdílnými vnitrostátními právními úpravami však tyto podmínky nejsou zaručeny, např. pokud jde o (společný nebo individuální) prodej vysílacích práv, pravidla upravující volně přístupné pokrytí veřejnými televizními stanicemi, rozdílné vnitrostátní nebo místní předpisy pro subvence a daně, pravidla upravující přijímání hráčů ze třetích zemí, rozdílné způsoby udělování povolení a podmínky upravující vlastnictví a vedení klubů; tento stav věcí rovněž významně narušuje sportovní soutěž,

- použití evropského práva, zejména v rozsudku ESD v případě Bosman, mělo pozitivní vliv na práva profesionálních hráčů, ale zároveň zhruba 50 % profesionálních hráčů v Evropě nemá podle FIFPro¹ pracovní smlouvu se svým klubem a mnoho pracovních a trenérských smluv je v této oblasti právně problematických,

- článek pojednávající o sportu (III–282), který byl vložen do Ústavní smlouvy nikoli Konventem, nýbrž mezivládní konferencí a který sdílí stejně nejistý osud jako Ústavní smlouva samotná, je již teď vykládán mnoha různými způsoby a je problematický v tom, že fotbal dnes významně prezentuje sám sebe jako hospodářskou činnost a užití práva EU by nemělo být potlačováno dovoláváním se „dobrovolných struktur“ a společenského a vzdělávacího poslání fotbalu; především právo EU není uplatňováno takovým způsobem, aby zvýšilo právní jistotu,

- evropský fotbal založený jako takový na národnostním principu musí nastolit patřičnou rovnováhu mezi vnitrostátní základnou a evropskou úrovní, aby byla umožněna účinná spolupráce fotbalových lig a asociací,

L. jak je dáno judikaturou Evropského soudního dvora, pokud na sebe sportovní činnost bere podobu závislé činnosti nebo poskytování služeb za odměnu, spadá do působnosti článku 39nn. nebo 49nn. Smlouvy²,

M. pravidla, která stanovují odstupné za přestup profesionálních hráčů mezi kluby (doložky o přestupech) nebo která omezují počet profesionálních hráčů se státní příslušností jiných členských států, které tyto kluby mohou postavit v zápasech (pravidla o složení družstev klubů), nebo která dále stanovují bez objektivních důvodů čistě sportovní povahy nebo důvodů motivovaných odlišnou situací mezi hráči různé lhůty pro přestup u hráčů z jiných členských států (doložky o omezujících počtech přestupů), spadají do rozsahu působnosti

¹ Fédération Internationale des Footballers Professionnels (Mezinárodní federace profesionálních fotbalistů)

² Viz případ 36/74 Walrave a Koch [1974] ESD 1405, odst. 5; případ 13/76 Donà [1976] ESD 1333, odst. 12 a 13; případ C-415/93 Bosman [1995] ESD I-4921, odst. 73.

čl. 39nn. a 49nn. Smlouvy¹ a podléhají zákazům zde uvedeným,

- N. zásady vycházející z judikatury v oblasti volného pohybu osob a služeb platí také pro sportovní předpisy, a to také s ohledem na ustanovení Smlouvy o ES o hospodářské soutěži, případně narušují svobody, které jsou těmito ustanoveními zaručeny, a mohou být předmětem postupu v souladu s články 81 a 82 Smlouvy;
- O. pravidla čistě sportovní povahy, to znamená pravidla, která se týkají otázek významných pouze pro sport a která jako taková nesouvisejí s hospodářskou činností, nespádají do působnosti Smlouvy o ES²; tato pravidla, která se vztahují ke zvláštní povaze a souvislostem sportovních událostí, jsou neodmyslitelná pro organizaci a správný průběh sportovní soutěže a nemohou být považována za omezení práv Společenství o volném pohybu osob a služeb,
- P. požaduje, aby Komise předložila v souvislosti s evropským fotbalem pravidla pro řešení právní situace sportu, a přispěla tak ke zvýšení právní jistoty,
- Q. je toho názoru, že Smlouvy o EU, přestože nestanoví žádnou pravomoc pro sport, obsahují řadu nástrojů, které by mohly být použity v rámci akčního plánu, např.:
- směrnice Evropského parlamentu a Rady týkající se udělování povolení hráčům ze třetích zemí, ochrany dorostenců a role hráčských agentů;
 - skupina výjimek týkajících se různých aspektů práva hospodářské soutěže, například marketingových smluv a subvencí;
 - směrnice Komise v souladu s článkem 211 Smlouvy o ES o použití práva hospodářské soutěže; v této souvislosti by mělo být prozkoumáno, do jaké míry sportovní organizace poskytují služby obecného hospodářského zájmu ve smyslu článku 86 Smlouvy o ES;
 - nástroje společenského dialogu, zvláště v souvislosti s problematikou hráčských práv;
 - doporučení členským státům, pokud jde o odstranění rozdílů mezi vnitrostátními úpravami, např. ve prospěch centrálních systémů marketingu;
 - rámcová rozhodnutí Rady, např. pro boj s určitými formami kriminality,
- R. vyzývá Komisi, aby při tvorbě akčního plánu přijala návrhy učiněné v této zprávě a zapojila Parlament do navrhování a provádění akčního plánu a aby jej projednala se sportovními organizacemi, hráčskými asociacemi a všemi ostatními zainteresovanými stranami,
- S. nepovažuje za nutné zřídit zvláštní agenturu EU pro sport,
- T. domnívá se, že fotbalové orgány by měly být při řízení svého sportovního odvětví nezávislé, pokud jde o pravidla čistě sportovní povahy; domnívá se však, že tam, kde

¹ Viz rozsudky v případě C-415/93, odst. 114 a 137; případ C-176/96, Lehtonen [2000], ESD I-2681, odst. 60; a případ C-438/00, Deutscher Handballbund [2003], ESD I-4135, odst. 56-58.

² Viz případ 36/74, odst. 8.

pravidla obsahují omezení, měla by být přiměřená, odůvodněná a nezbytná k dosažení daných sportovních cílů);

- U. domnívá se, že fotbal musí zaručit, že soutěžící na sobě budou navzájem záviset a že výsledky soutěží nebudou předem jisté, což může posloužit sportovním organizacím jako odůvodnění pro zavedení specifického rámce trhu s produkcí a prodejem sportovních událostí; nicméně se domnívá, že takovéto specifické rysy neznamenaají automaticky výjimku z práva Společenství ohledně hospodářské soutěže pro hospodářské činnosti vytvářené profesionálním fotbalem následkem narůstající hospodářské významnosti uvedených činností;
- V. domnívá se, že právo Společenství – zejména předpisy o vnitřním trhu a hospodářské soutěži – platí tam, kde je fotbal spojen s určitou hospodářskou nebo komerční činností;
- W. domnívá se, že Evropská unie by měla poskytnout jasná vodítka, která „sportovní pravidla“ jsou automaticky slučitelná s právem Společenství a na která se použijí „sportovní předpisy“ práva Společenství,
- X. domnívá se, že by měl být zahájen proces konzultací mezi orgány EU a evropskými fotbalovými orgány s cílem poskytnout mechanismus, jehož prostřednictvím se potvrdí, které sporty a činnosti spadají do působnosti práva Společenství a které nikoli; domnívá se, že takový konzultační proces by dal vzniknout formální rámcové dohodě mezi EU a UEFA,

POSTUP

Název	Budoucnost profesionálního fotbalu v Evropě		
Číslo postupu	2006/2130(INI)		
Příslušný výbor	CULT		
Výbor, který vypracoval stanovisko Datum oznámení na zasedání	JURI 15.6.2006		
Užší spolupráce – datum oznámení na zasedání			
Navrhovatel Datum jmenování	Maria Berger 30.5.2006		
Předchozí navrhovatel			
Projednání ve výboru	11.9.2006	3.10.2006	21.11.2006
Datum přijetí	21.11.2006		
Výsledek závěrečného hlasování	+: -: 0:	21 0 0	
Členové přítomní při závěrečném hlasování	Maria Berger, Carlo Casini, Rosa Díez González, Giuseppe Gargani, Klaus-Heiner Lehne, Katalin Lévai, Antonio López-Istúriz White, Achille Occhetto, Aloyzas Sakalas, Gabriele Stauner, Andrzej Jan Szejna, Diana Wallis, Jaroslav Zvěřina		
Náhradníci přítomní při závěrečném hlasování	Nicole Fontaine, Jean-Paul Gauzès, Othmar Karas, Eva Lichtenberger, Arlene McCarthy, Manuel Medina Ortega		
Náhradníci (čl. 178 odst. 2) přítomní při závěrečném hlasování	Sharon Bowles, Albert Deß, Ewa Klamt		
Poznámky (údaje, které jsou k dispozici jen v jednom jazyce)	...		